

Υπόθεση C-341/24

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

8 Μαΐου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Corte suprema di cassazione (Ιταλία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

8 Μαΐου 2024

Αναιρεσείουσα:

Duca di Salaparuta SpA

Αναιρεσίβλητοι:

Ministero dell'Agricoltura, della Sovranità Alimentare e delle
Foreste

Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta

Baglio Gibellina Srl

Cantina Giacco Soc.coop. agricola

Madonna del Piraino Soc. coop. agricola

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Η διαφορά της κύριας δίκης αφορά αγωγή με αίτημα να κηρυχθεί άκυρη ή/και ανίσχυρη η καταχώριση Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (στο εξής: ΠΟΠ) στον αμπελοοινικό τομέα και η αναγνώριση της αντίστοιχης Ελεγχόμενης Ονομασίας Προέλευσης (στο εξής: ΟΠΕ) σε εθνικό επίπεδο. Προς στήριξη της αγωγής αυτής, προβάλλεται ότι οι ονομασίες αυτές είναι παραπλανητικές ή/και ζητήθηκαν κακόπιστα και, εν πάση περιπτώσει, προσβάλλουν τα σήματα τρίτων.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Η αίτηση προδικαστικής απόφασεως αφορά την ερμηνεία των κανονισμών 1493/1999, 1234/2007 και 1308/2013, προκειμένου να καθοριστεί το καθεστώς που ισχύει για τον έλεγχο του κύρους της καταχώρισης ΠΟΠ που πραγματοποιήθηκε το 2009 για οίνους των οποίων η ονομασία είχε ήδη αναγνωριστεί πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1234/2007. Η ονομασία αυτή προσβάλλει προγενέστερο εμπορικό σήμα που χαίρει φήμης και, ως εκ τούτου, μπορεί να παραπλανήσει τους καταναλωτές ως προς την ταυτότητα του οίνου.

Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν, σε μια τέτοια περίπτωση, πρέπει να εφαρμόζονται οι διατάξεις του παραρτήματος VII, τμήμα ΣΤ, σημείο 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1493/1999 και, κατά συνέπεια, αν η καταχώριση αυτή επιτρέπεται ή αν πρέπει να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 118ια του κανονισμού 1234/2007, του άρθρου 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 και του άρθρου 101, παράγραφος 2, του κανονισμού 1308/2013, οπότε η καταχώριση αυτή δεν επιτρέπεται.

Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα αφορά μόνον την περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο κρίνει ότι, όσον αφορά τον έλεγχο του κύρους της καταχώρισης της επίμαχης ΠΟΠ, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του κανονισμού 1493/1999, τμήμα ΣΤ. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν, σε μια τέτοια περίπτωση, υφίστανται κανόνες, πέραν των τελευταίων διατάξεων, οι οποίοι συνεπάγονται την ακυρότητα μιας ΠΟΠ ή αποκλείουν την προστασία της όταν η ΠΟΠ αυτή προσβάλλει προγενέστερο εμπορικό σήμα που χαίρει φήμης και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να παραπλανήσει τους καταναλωτές ως προς την ταυτότητα του οίνου.

Προδικαστικά ερωτήματα

«1. [...] Πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι καταχωρίσεις ΠΟΠ-ΠΓΕ, στον αμπελοοινικό τομέα, ονομασιών που προϋπήρχαν του κανονισμού 1234/2007, ο οποίος εν συνεχεία αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 1308/2013, όπως, μεταξύ άλλων, η ΠΟΠ «Salaparuta» PDO-IT-A0795, της 8ης Αυγούστου 2009, εμπίπτουν, όσον αφορά το κώλυμα που απορρέει από προγενέστερο σήμα το οποίο, λόγω της φήμης και της αναγνωρισιμότητάς του, μπορεί να καταστήσει παραπλανητική την εν λόγω ΠΟΠ-ΠΓΕ («η προστασία θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του οίνου»), στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 43, [παράγραφος 2], του κανονισμού (ΕΚ) 479/2008, ορθότερα [του άρθρου] 118ια του κανονισμού 1234/2007 (εν συνεχεία του άρθρου 101, [παράγραφος 2], του κανονισμού 1308/2013), το οποίο αποκλείει την προστασία της ΠΟΠ ή της ΠΓΕ, όταν η υπό εξέταση ονομασία ενδέχεται να παραπλανήσει τον καταναλωτή «λόγω της φήμης και της αναγνωρισιμότητας ενός εμπορικού σήματος», ή η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται

σε ονομασίες που καλύπτονται ήδη από εθνική προστασία πριν από την καταχώριση βάσει του δικαίου της Ένωσης, κατ' εφαρμογή της αρχής της ασφάλειας δικαίου (απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2010, Bavaria, C-120/2008, EU:C:2010:798), κατά την οποία κάθε πραγματική κατάσταση πρέπει να εκτιμάται κατά κανόνα, εκτός αντίθετης ρητής μνείας, βάσει των κανόνων δικαίου που ίσχυαν κατά τον χρόνο γεννήσεως της καταστάσεως και, επομένως, έχει εφαρμογή η προγενέστερη ρύθμιση που περιέχεται στον κανονισμό (ΕΚ) 1493/1999 και η σύγκρουση μεταξύ της ονομασίας προέλευσης και του προγενέστερου σήματος επιλύεται βάσει των διατάξεων του παραρτήματος VII, τμήμα ΣΤ, σημείο 2, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού;

2. Σε περίπτωση που, με βάση την απάντηση στο πρώτο ερώτημα, κριθεί αναγκαία η εφαρμογή, στην επίμαχη εν προκειμένω πραγματική κατάσταση, του κανονισμού 1493/1999, [...] πρέπει να θεωρηθεί ότι οι διατάξεις του παραρτήματος ΣΤ του κανονισμού 1493/1999, οι οποίες αποσκοπούν στη ρύθμιση της σύγκρουσης μεταξύ ενός σήματος που έχει καταχωριστεί για οίνο ή γλεύκος σταφυλιών και συμπίπτει με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης ή γεωγραφικές ενδείξεις οίνου, εξαντλούν όλες τις περιπτώσεις συνύπαρξης των διαφόρων ενδείξεων και πιθανής προστασίας των ονομασιών οίνου ή μήπως μπορούν να ανακύψουν και άλλες περιπτώσεις όπου οι μεταγενέστερες ΠΟΠ ή ΠΓΕ είναι άκυρες και δεν προστατεύονται όταν η γεωγραφική ένδειξη ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό ως προς την πραγματική ταυτότητα του οίνου λόγω της φήμης προγενέστερου σήματος, δυνάμει της γενικής αρχής του μη παραπλανητικού χαρακτήρα των διακριτικών σημάτων;»

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως άρθρο 17· κανονισμός (ΕΟΚ) 2081/92, ιδίως άρθρα 14 και 17· κανονισμός (ΕΚ) 1493/1999, ιδίως άρθρα 48, 52, 54 και παράρτημα VII· οδηγία 2000/13/ΕΚ, ιδίως άρθρο 2· κανονισμός 753/2002, ιδίως άρθρο 28· κανονισμός (ΕΚ) 510/2006, ιδίως άρθρα 3 και 14· κανονισμός (ΕΚ) 1234/2007, ιδίως άρθρα 118β, 118θ, 118ια, 118ιβ, 118ιθ και 118κα· κανονισμός (ΕΚ) 479/2008, ιδίως άρθρα 43, 44, 51 και 54· κανονισμός (ΕΕ) 1151/2012 και κανονισμός (ΕΕ) 1308/2013, ιδίως άρθρα 101 και 107.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει σε διάφορους κανόνες της σχετικής ιταλικής νομοθεσίας, χωρίς ωστόσο να τους αναλύει πλήρως, και συγκεκριμένα: νόμος 164 της 10ης Φεβρουαρίου 1992 - Νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ονομασίες προέλευσης των οίνων, ιδίως άρθρο 1· προεδρικό διάταγμα 348 της 20ής Απριλίου 1994 - Κανονισμός που διέπει τη διαδικασία αναγνώρισης των ονομασιών προέλευσης των οίνων· νομοθετικό διάταγμα 30 της 10ης Φεβρουαρίου 2005 - Κώδικας βιομηχανικής ιδιοκτησίας, κατ' εφαρμογή του

άρθρου 15 του νόμου 273 της 12ης Δεκεμβρίου 2002, ιδίως άρθρα 14 και 29· νομοθετικό διάταγμα 181 της 23ης Ιουνίου 2003 - Ενσωμάτωση της οδηγίας 2000/13/EK για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων, ιδίως άρθρο 2· νομοθετικό διάταγμα 61 της 8ης Απριλίου 2010 - Προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων των οίνων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 του νόμου 88 της 7ης Ιουλίου 2009· νομοθετικό διάταγμα 238 της 12ης Δεκεμβρίου 2016 - Οργανικοί κανόνες της αμπελοκαλλιέργειας και της παραγωγής και εμπορίας οίνου.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Από την αίτηση προδικαστικής απόφασης προκύπτει ότι η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης είναι αμπελουργική επιχείρηση, η οποία είναι δικαιούχος ορισμένων εμπορικών σημάτων που διακρίνουν τους οίνους παραγωγής της. Το 2016, άσκησε ενώπιον του Tribunale di Milano (πρωτοδικείου Μιλάνου, Ιταλία) αγωγή, μεταξύ άλλων, κατά των αναιρεσιβλήτων της κύριας δίκης, με την οποία ζητούσε να αναγνωριστεί ότι η καταχώριση μιας ΠΟΠ το 2009 και η αναγνώριση μιας ΟΠΕ το 2006 ήταν άκυρες ή/και ανίσχυρες· υποστήριξε ότι οι ονομασίες αυτές είναι παραπλανητικές ή/και ζητήθηκαν κακόπιστα και, εν πάση περιπτώσει, προσέβαλλαν τα σήματα της ενάγουσας και ήδη αναιρεσείουσας που είχαν καταχωρισθεί το 1989 και έχαιραν φήμης. Πράγματι, τόσο οι ονομασίες όσο και τα σήματα αυτά περιέχουν την ένδειξη «Salaparuta». Το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε την αγωγή της ενάγουσας και ήδη αναιρεσείουσας, η οποία άσκησε έφεση κατά της αποφάσεώς του ενώπιον του Corte di appello di Milano (εφετείου Μιλάνου, Ιταλία). Το Corte di appello (εφετείο) επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση. Η αναιρεσείουσα άσκησε αναίρεση κατά της τελευταίας αποφάσεως ενώπιον του Corte di cassazione (Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Ιταλία), αιτούντος δικαστηρίου.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 2 Με την αίτηση αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως, εκ των οποίων οι τρεις πρώτοι είναι κρίσιμοι για τα προδικαστικά ερωτήματα.
- 3 Με τον πρώτο λόγο, η αναιρεσείουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 118ια, παράγραφος 2, του κανονισμού 1234/2007, η διατύπωση του οποίου επαναλαμβάνεται στο άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 και στο άρθρο 107 του κανονισμού 1308/2013. Το Corte di appello (εφετείο) έκρινε εσφαλμένως ότι, για τον έλεγχο του κύρους της επίμαχης ΠΟΠ, πρέπει να εφαρμοστεί η μεταβατική ρύθμιση του άρθρου 51 του κανονισμού 479/2008, το οποίο επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τις διατάξεις του άρθρου 118ιβ του κανονισμού 1234/2007 και προβλέπει την αυτοδίκαιη προστασία των ονομασιών,

όπως η επίμαχη, οι οποίες προστατεύονταν ήδη δυνάμει της προγενέστερης ρυθμίσεως του κανονισμού 1493/1999.

- 4 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, αντιθέτως, προκειμένου να ελεγχθεί το κύρος της επίμαχης ΠΟΠ, πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 118ια, παράγραφος 2, του κανονισμού 1234/2007, το οποίο αποκλείει την προστασία μιας ονομασίας προέλευσης αν, λόγω της αναγνωρισιμότητας και της φήμης ενός εμπορικού σήματος, οι καταναλωτές θα μπορούσαν να παραπλανηθούν ως προς την πραγματική ταυτότητα του οίνου.
- 5 Κατά την αναιρεσείουσα, αφενός, η ΟΠΕ που περιέχει την ένδειξη «Salaparuta» αναγνωρίστηκε σε εθνικό επίπεδο όταν ήταν σε ισχύ ο κανονισμός 1493/1999 και, αφετέρου, η ΠΟΠ που περιέχει την ένδειξη «Salaparuta» καταχωρίστηκε μεταγενέστερα, ήτοι στις 8 Αυγούστου 2009, όταν ήταν σε ισχύ οι κανονισμοί 1234/2007 και 479/2008. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός 1493/1999 απλώς επέτρεψε τη χορήγηση εθνικών αναγνωρίσεων επιβάλλοντας την κοινοποίησή τους στην Επιτροπή, χωρίς να θέτει προϋποθέσεις για τη χορήγηση ή την άρνηση των αναγνωρίσεων αυτών. Ο κανονισμός 1234/2007, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 491/2009, κατήργησε τον κανονισμό 1493/1999 από την 1η Αυγούστου 2009. Από την ημερομηνία αυτή, στο πλαίσιο της διαδικασίας καταχώρισης ΠΟΠ, η καταχώριση αυτή εξαρτάται από την τελική απόφαση της Επιτροπής, ενώ στα κράτη μέλη ανατέθηκε η διεξαγωγή απλής διαδικασίας προκαταρκτικής αξιολόγησης.
- 6 Η αναιρεσείουσα εκθέτει ότι η μεταβατική ρύθμιση του άρθρου 51 του κανονισμού 479/2008 και του άρθρου 118ιβ του κανονισμού 1234/2007, η οποία επαναλαμβάνεται από το άρθρο 107 του κανονισμού 1308/2013, προέβλεπε ότι οι ονομασίες που κατοχυρώνονταν με προηγούμενη εθνική αναγνώριση και προστατεύονταν δυνάμει του κανονισμού 1493/1999 έπρεπε να καταχωριστούν σύμφωνα με το νέο καθεστώς, εκτός εάν η Επιτροπή αρνείτο να το πράξει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014.
- 7 Υπό τις συνθήκες αυτές, κατά την αναιρεσείουσα, η μεταβατική ρύθμιση που μνημονεύεται στη σκέψη 13 ανωτέρω έχει την έννοια ότι, για τις προστατευόμενες δυνάμει του κανονισμού 1493/1999 ονομασίες, η εθνική αναγνώριση της ΟΠΕ αποτελούσε απλώς προαπαιτούμενο. Η τελευταία είναι αναγκαία αλλά όχι επαρκής για την καταχώριση της ΠΟΠ σε επίπεδο Ένωσης. Ως εκ τούτου, η ΠΟΠ αντικαθιστά την προηγούμενη εθνική αναγνώριση, οπότε, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις των κανονισμών 479/2008 και 1234/2007, η προστασία που παρέχεται στις υφιστάμενες ονομασίες οίνων παρέχεται αποκλειστικά από τη νομοθεσία που ίσχυε κατά τον χρόνο καταχώρισης της ΠΟΠ για τους εν λόγω οίνους.
- 8 Επομένως, όπως υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, οι νέες καταχωρίσεις ΠΟΠ που αφορούν ονομασίες ήδη αναγνωρισμένες σε εθνικό επίπεδο δυνάμει του κανονισμού 1493/1999, σύμφωνα με τον μεταβατικό κανόνα του άρθρου 51 του κανονισμού 479/2008 και του άρθρου 118ιβ του κανονισμού 1234/2007, δεν

εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1493/1999, αλλά συνιστούν νέες καταχωρίσεις κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης. Οι νέες καταχωρίσεις υφίστανται μόνον από την ημερομηνία πραγματοποίησής τους και προστατεύονται από το δίκαιο της Ένωσης που ισχύει κατά την ημερομηνία αυτή, ήτοι από τον κανονισμό 1234/2007 και, επί του παρόντος, από τον κανονισμό 1308/2013.

- 9 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως για τον λόγο ότι διαπιστώνει ότι το άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 δεν έχει εφαρμογή στον έλεγχο του κύρους της καταχώρισης της επίμαχης ΠΟΠ, με το σκεπτικό ότι η αναγνώριση, σε εθνικό επίπεδο, της ΟΠΕ που περιέχει την ένδειξη «Salaparuta» είχε λήξει το 2006 και ότι, στη συνέχεια, η εν λόγω αναγνώριση είχε τύχει της προστασίας που προβλέπεται στο άρθρο 51 του κανονισμού 479/2008.
- 10 Κατά την αναιρεσείουσα, πρώτον, οι εθνικές αναγνώρισεις των ΟΠΕ που υφίσταντο πριν από το 2009, μεταξύ των οποίων η αναγνώριση της ΟΠΕ με την ένδειξη «Salaparuta», καταργήθηκαν και έπαυσαν από την 1η Αυγούστου 2009. Δεύτερον, η καταχώριση της επίμαχης ΠΟΠ δεν προϋπέθετε μόνον την περάτωση της διαδικασίας αναγνώρισης της εν λόγω ΟΠΕ, αλλά συνεπαγόταν επίσης τη διεξαγωγή χωριστής διοικητικής διαδικασίας. Η εν λόγω διοικητική διαδικασία καταχώρισης της ΠΟΠ, η οποία εμπίπτει αποκλειστικά στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, άρχισε με την καταχώριση της επίμαχης ΠΟΠ στις 8 Αυγούστου 2009, και ολοκληρώθηκε την 1η Ιανουαρίου 2015, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν ζήτησε την ανάκληση της καταχώρισης αυτής έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51 του κανονισμού 479/2008 και του άρθρου 118ιβ του κανονισμού 1234/2007.
- 11 Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι η ρύθμιση που προβλέπεται στο άρθρο 118ια του κανονισμού 1234/2007 και στο άρθρο 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008, η οποία αποκλείει την προστασία μιας ονομασίας όταν η ονομασία αυτή θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή «λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος και της αναγνωρισιμότητάς του», πρέπει να εφαρμοστεί και στον έλεγχο του κύρους της καταχώρισης της επίμαχης ΠΟΠ, δεδομένου ότι η ρύθμιση αυτή ίσχυε τόσο κατά την ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας που οδήγησε στην καταχώριση της επίμαχης ΠΟΠ, ήτοι στις 8 Αυγούστου 2009, όσο και κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσής της, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2015.
- 12 Κατά την αναιρεσείουσα, το παράρτημα VII του κανονισμού 1493/1999 δεν περιείχε διάταξη ανάλογη με εκείνη του άρθρου 118ια, παράγραφος 2, του κανονισμού 1234/2007, το οποίο αποκλείει ρητώς την έγκριση ονομασίας προέλευσης στην περίπτωση που ο καταναλωτής θα μπορούσε να συγχέει την ονομασία αυτή με άλλο εμπορικό σήμα που χαίρει φήμης. Επιπλέον, το άρθρο 118ιβ του κανονισμού 1234/2007 προβλέπει τη δυνατότητα συνύπαρξης μιας ονομασίας προέλευσης με εμπορικό σήμα σε άλλες περιπτώσεις πλην αυτής του

άρθρου 118ια, παράγραφος 2. Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η επίμαχη ΠΟΠ υπόκειται επίσης στις διατάξεις του εν λόγω άρθρου 118ια, παράγραφος 2.

- 13 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει επικουρικός (σε περίπτωση που η ρύθμιση του άρθρου 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 και του άρθρου 118ια, παράγραφος 2, του κανονισμού 1234/2007 δεν κριθεί εφαρμοστέα στην υπό κρίση υπόθεση) ότι, ακόμη και βάσει της προγενέστερης νομοθεσίας, ήτοι του κανονισμού 1493/1999, δεν επιτρέπεται η καταχώριση ονομασιών οίνων που ενδέχεται να παραπλανήσουν τον καταναλωτή λόγω της φήμης προγενέστερου εμπορικού σήματος.
- 14 Η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως καθόσον με αυτήν διαπιστώνεται ότι ονομασία η οποία, όπως εν προκειμένω, προσβάλλει προγενέστερο σήμα που χαίρει φήμης, είναι ικανή να παραπλανήσει το κοινό ως προς την πραγματική ταυτότητα του οίνου και, ως εκ τούτου, είναι παραπλανητική, πρέπει κατ' ανάγκην να αναγνωρισθεί ως έγκυρη δύναμη του κανονισμού 1493/1999, δεδομένου ότι ο κανονισμός αυτός δεν προβλέπει ρητώς την ακυρότητα της ονομασίας αυτής.
- 15 Κατά την αναιρεσείουσα, υπό το πρίσμα της συστηματικής ερμηνείας του κανονισμού 1493/1999 σε σχέση με τους λοιπούς κανόνες του δικαίου της Ένωσης, αφενός, πρέπει να αποκλειστεί η προστασία παραπλανητικής γεωγραφικής ονομασίας. Αφετέρου, η ερμηνεία της νομοθεσίας που έγινε δεκτή στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κατά την οποία, όσον αφορά τους οίνους, οι παραπλανητικές ονομασίες δεν είναι άκυρες για τον λόγο και μόνον ότι αναγνωρίστηκαν σε εθνικό επίπεδο πριν από τη θέσπιση της ρυθμίσεως που προβλέπουν οι κανονισμοί 479/2008 και 1234/2007, είναι αδικαιολόγητη.
- 16 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος προβάλλεται επικουρικός, η αναιρεσείουσα διατείνεται ότι ο κανονισμός 1493/1999, παράρτημα VII, έχει την έννοια ότι προβλέπει επίσης την προστασία των ΠΟΠ οι οποίες, λαμβανομένης υπόψη της φήμης προγενέστερου σήματος, μπορούν να παραπλανήσουν τους καταναλωτές ως προς την πραγματική ταυτότητα του οίνου· στην περίπτωση αυτή, κατά το παράρτημα VII, τμήμα ΣΤ, σημείο 2, του κανονισμού 1493/1999, το εν λόγω προγενέστερο σήμα, εφόσον συμπίπτει, όπως εν προκειμένω, με ΠΟΠ που καταχωρίστηκε μεταγενέστερα, δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιηθεί, οπότε, κατά την αναιρεσείουσα, το σήμα αυτό θα απαλλοτριωθεί, ελλείψει λόγων δημόσιας ωφέλειας και χωρίς αποζημίωση.
- 17 Συναφώς, η αναιρεσείουσα επικαλείται αδικαιολογήτως άνιση μεταχείριση σε σχέση με την ίδια κατάσταση όσον αφορά τη σχέση μεταξύ του προγενέστερου σήματος μεγάλης φήμης και μιας ΠΟΠ που καταχωρίστηκε μεταγενέστερα δύναμη του κανονισμού 2081/1992, ο οποίος αφορά τις ονομασίες προέλευσης γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων πλην των οίνων. Το άρθρο 14, παράγραφος 3, του τελευταίου κανονισμού προβλέπει συγκεκριμένα τα εξής: «Μια ονομασία προέλευσης ή μια γεωγραφική ένδειξη δεν καταχωρείται όταν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός σήματος, του γεγονότος ότι είναι ευρύτατα γνωστό και της

διάρκειας χρησιμοποίησής του, η καταχώριση θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική ταυτότητα του προϊόντος».

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασεως περί παραπομπής

- 18 Από την προκειμένη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα αφορά το καθεστώς προστασίας που εφαρμόζεται σε περιπτώσεις, όπως η υπό κρίση, οι οποίες αφορούν την περίοδο από το 2006 έως το 2009 και στις οποίες υπήρχε ήδη ονομασία προέλευσης, ήτοι μια ΟΠΕ, που είχε χορηγηθεί από το κράτος μέλος το 2006, στην οποία προστέθηκε ή την οποία αντικατέστησε προστασία σε επίπεδο Ένωσης, ήτοι μια ΠΟΠ. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η πρώτη –εθνική– αναγνώριση εξακολουθεί να ισχύει και τυγχάνει προστασίας δυνάμει του κανονισμού 1439/1999 ή αν πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αναγνώριση αυτή αντικαθίσταται από την ΠΟΠ και, κατά συνέπεια, η ονομασία αυτή διέπεται από τη νομοθεσία που ίσχυε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καταχώρισης της ίδιας ΠΟΠ.
- 19 Όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο της Ένωσης, στη διάταξη περί παραπομπής τονίζεται ότι ο κανονισμός 1493/1999 προέβλεπε έναν πρώτο επαναπροσδιορισμό της ρυθμίσεως της αγοράς οίνου, εισάγοντας την κατάταξη των οίνων. Ο κανονισμός 479/2008 καθιέρωσε μια νέα ταξινόμηση στον αμπελοοινικό τομέα, η οποία προβλέπει την ΠΟΠ και την ΠΓΕ για τους οίνους που χαρακτηρίζονται από ειδικούς δεσμούς με την περιοχή προέλευσης.
- 20 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η εφαρμογή των ΠΟΠ και των ΠΓΕ στον αμπελοοινικό τομέα οδήγησε, κατ' αρχήν, στον αποκλεισμό των εθνικών συστημάτων προστασίας, με αποτέλεσμα οι σχετικοί με τον τομέα αυτό κανονισμοί να εισάγουν μεταβατικές διατάξεις προκειμένου να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα εθνικά νομικά συστήματα εντός της Ένωσης προέβλεπαν ήδη κανόνες σχετικά με τις ονομασίες προέλευσης. Η Ιταλία, κάνοντας χρήση της δυνατότητας που προβλέπει ο κανονισμός 1308/2013, διατήρησε τις εθνικές ονομασίες, οι οποίες μπορούν επομένως να συνεχίσουν να συμπληρώνουν τις ευρωπαϊκές ονομασίες. Συναφώς, η ελεγχόμενη ονομασία προέλευσης (ΟΠΕ) εξακολουθεί να διατηρεί την αξία της σε εθνικό επίπεδο.
- 21 Στη διάταξη περί παραπομπής διευκρινίζεται επίσης ότι η διαδικασία καταχώρισης των ΠΟΠ περιλαμβάνει τρία στάδια. Στο πρώτο στάδιο, οι οινοπαραγωγοί υποβάλλουν την αίτησή τους για καταχώριση της ΠΟΠ στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η περιοχή παραγωγής οίνου. Στο δεύτερο στάδιο, το κράτος μέλος, μετά τη διενέργεια του αναγκαίου ελέγχου της πλήρωσης των όρων και την επίλυση τυχόν αντιρρήσεων, διαβιβάζει την αίτηση στην Επιτροπή. Στο τρίτο στάδιο, η Επιτροπή προβαίνει σε περαιτέρω έλεγχο και λαμβάνει την τελική απόφαση σχετικά με την καταχώριση της ΠΟΠ.
- 22 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει εν συνεχεία στην απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2010, Bavaria, C-120/2008, EU:C:2010:798, σχετικά με την ερμηνεία του κανονισμού 2081/1992 για τις ονομασίες προέλευσης γεωργικών

προϊόντων ή τροφίμων που δεν ανήκουν στον αμπελοοινικό τομέα. Από την απόφαση αυτή προκύπτει, αφενός, ότι η αρχή της ασφάλειας του δικαίου δεν επιτρέπει να ορίζεται ότι κοινοτική πράξη αρχίζει να ισχύει κατά χρόνο προγενέστερο της δημοσίευσής της, εκτός της περιπτώσεως να το απαιτεί, κατ' εξαίρεση, ο επιδιωκόμενος σκοπός και εφόσον γίνεται δεόντως σεβαστή η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων. Αφετέρου, με την ίδια απόφαση, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η ίδια αρχή της ασφάλειας του δικαίου απαιτεί κάθε πραγματική κατάσταση να εκτιμάται κατά κανόνα, εκτός αντίθετης ρητής μνείας, βάσει των ισχυόντων κανόνων δικαίου. Εντούτοις, καιτοι η νέα νομοθεσία ισχύει μόνο για το μέλλον, έχει εφαρμογή, πλην παρεκκλίσεως, επί των μελλοντικών αποτελεσμάτων μιας καταστάσεως γεννηθείσας υπό το κράτος της παλαιάς νομοθεσίας.

- 23 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, εν προκειμένω έχει εφαρμογή το άρθρο 51 του κανονισμού 479/2008, κατά το οποίο οι ήδη προστατευόμενες δυνάμεις του άρθρου 54 του κανονισμού 1493/1999 ονομασίες προέλευσης τυγχάνουν αυτόματης προστασίας μέσω καταχώρισης σύμφωνα με το άρθρο 46 του κανονισμού 479/2008, με την επιφύλαξη της δυνατότητας της Επιτροπής να διατάζει την ανάκληση της προστασίας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014.
- 24 Αντιθέτως, κατά την αναιρεσείουσα, οι διατάξεις του άρθρου 51 του κανονισμού 479/2008 και του άρθρου 118ιθ του κανονισμού 1234/2007 εφαρμόζονται μόνο στη διαδικασία καταχώρισης της επίμαχης ΠΟΠ, ενώ οι διατάξεις του άρθρου 43, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2008 εφαρμόζονται στον έλεγχο του κύρους της καταχώρισης της εν λόγω ΠΟΠ, δεδομένου ότι η επίμαχη ΠΟΠ, η οποία καταχωρίστηκε στις 8 Αυγούστου 2009, αποτελεί νέο στοιχείο το οποίο δεν μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1493/1999, δεδομένου ότι ο κανονισμός αυτός καταργήθηκε από την 1η Αυγούστου 2009.
- 25 Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα αφορά την περίπτωση κατά την οποία κριθεί ότι ο κανονισμός 1493/1999 έχει εφαρμογή στην κατάσταση που περιγράφεται στο πρώτο ερώτημα. Στη διάταξη περί παραπομπής υπογραμμίζεται ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν περιέχει ειδική διάταξη δυνάμενη να επιλύσει τη σύγκρουση μεταξύ, αφενός, προγενέστερου σήματος που χαίρει φήμης και, αφετέρου, μεταγενέστερης ονομασίας προέλευσης που προσβάλλει το σήμα αυτό και μπορεί να παραπλανήσει τους καταναλωτές. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί κατά πόσο είναι δυνατόν να συναχθεί από τη συστηματική ερμηνεία του δικαίου των σημάτων μια γενική αρχή που προστατεύει τα σήματα, συμπεριλαμβανομένων των ονομασιών προέλευσης, από μεταγενέστερα παραπλανητικά σήματα, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 14 του κανονισμού 2081/1992, ακόμη και αν ο κανονισμός αυτός δεν έχει εφαρμογή στον αμπελοοινικό τομέα.
- 26 Όπως διευκρινίζει το αιτούν δικαστήριο, ο εν λόγω κανονισμός 2081/1992, αντιθέτως προς τον κανονισμό 1493/1999, αποσκοπούσε στη ρύθμιση του τομέα των ονομασιών προέλευσης κατά τρόπο πλήρη και αποκλειστικό. Ειδικότερα, το

- άρθρο 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 2081/1992 περιείχε τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο μια ονομασία προέλευσης δεν καταχωρείται εφόσον, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος, της δημόσιας αναγνώρισης και της διάρκειας χρήσεώς του, η καταχώρηση ενδέχεται να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς την πραγματική ταυτότητα του προϊόντος. Ο κανόνας αυτός, όσον αφορά τους οίνους, θεσπίστηκε με τον κανονισμό 497/2008.
- 27 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι πλείονες διατάξεις απαγορεύουν κάθε διακριτικό ή περιγραφικό σημείο, σήμα ή ονομασία προέλευσης που μπορεί να παραπλανήσει το κοινό, όπως, μεταξύ άλλων, το άρθρο 10α της Συμβάσεως των Παρισίων, της 20ής Μαρτίου 1883, για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, το άρθρο 3α της Συμφωνίας της Μαδρίτης κατά των ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων προελεύσεως, της 14ης Απριλίου 1891, όπως αναθεωρήθηκε μεταγενέστερα στην Ουάσιγκτον, τη Χάγη, το Λονδίνο και τη Λισαβόνα, και το άρθρο 2 της οδηγίας 2000/13.
- 28 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά τους αναιρεσίβλητους, στο πλαίσιο της σύγκρουσης μεταξύ σημάτων και ενδείξεων ποιότητας, συχνά εφαρμόζεται κανόνας διαφορετικός από τον θεμελιώδη κανόνα σχετικά με τα διακριτικά σήματα, κατά τον οποίο τα προγενέστερα δικαιώματα υπερισχύουν των μεταγενέστερων δικαιωμάτων. Συναφώς, από το δίκαιο της Ένωσης προκύπτει ότι υφίσταται νομοθετική επιλογή υπέρ των ενδείξεων ποιότητας, γεγονός που συνεπάγεται ότι οι ενδείξεις αυτές υπερισχύουν έναντι άλλων διακριτικών σημάτων.
- 29 Κατά το αιτούν δικαστήριο, στον αμπελοοινικό τομέα, η σχέση μεταξύ των προστατευόμενων ονομασιών και των εμπορικών σημάτων ρυθμίστηκε κατά τρόπο που ουσιαστικά συμπίπτει με τα άλλα αγροδιατροφικά προϊόντα μόνο με τον κανονισμό 479/2008, ο οποίος εισήγαγε ένα νέο σύστημα καταχώρισης ΠΟΠ και ΠΓΕ για τους οίνους σε κοινοτικό επίπεδο, το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2009, αντικαθιστώντας το σύστημα που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 1493/1999. Το σύστημα αυτό βασιζόταν στην καταχώριση σε εθνικό επίπεδο ονομασιών, οι οποίες εν συνεχεία αναγνωρίζονταν αυτομάτως σε κοινοτικό επίπεδο.